

14.4.2022

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 23.3.2022 (VN/7539/2022, VN/7539/2022-MMM-1)

Asia: EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUS EUROOPAN MERI-, KALATALOUS- JA VESIVILJELYRAHASTON OHJELMASTA MYÖNNETTÄVÄSTÄ TUESTA

Varsinais-Suomen, Pohjois-Savon ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Varsinais-Suomen, Pohjois-Savon ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisilta lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle asetukseksi Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta myönnettävästä tuesta. Kalatalousviranomaisen on tutustunut ehdotukseen ja antaa asetuksesta seuraavan lausunnon:

Yleistä: Koska uusi EU-asetus ja kansallinen laki ovat luonteeltaan täysin aikaisemmista poikkeavia, asettaa se kansalliselle asetukselle uudenlaisia vaatimuksia. Aikaisemmin EU-asetus ja sitä ohjaava kansallinen laki ovat olleet huomattavasti yksityiskohtaisempia ja siten ohjanneet kalatalousviranomaisen toimintaa selvästi enemmän. Uusi EU-asetus ja kansallinen laki taas jättävät enemmän viranomaisen oman harkinnan, ohjeistuksen ja linjausten varaan. Tämä on syytä ottaa huomioon jotta kalatalousviranomaisten toiminta valtakunnallisesti olisi linjasta ja näin myös alan yritykset saisivat yhdenmukaista kohtelua alueesta riippumatta. Tästä syystä monet lausunnon kommentit liittyvät määrittelyihin tai muihin vastaaviin.

Lausunto asetuksen yksityiskohdista on tehty yhteistyössä ja siinä on otettu huomioon erityisesti se näkökulma, joka on EU-asetusta ja kansallista lakia toimeenpanelevassa portaassa.

2 § Tuen enimmäismäärä yleishyödyllisissä hankkeissa

Pykälän tulkintaa helpottaisi 2 momentin lisäys, johon olisi lisätty 1 momentissa mainitut syyt poiketa hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista, jolloin asia olisi selkeä niin hakijoille kuin viranomaisillekin.

3 § Tuen enimmäismäärä muissa kuin yleishyödyllisissä hankkeissa

Asetuksesta puuttuu yleishyödyllisyyden määritelmä.

Yksityisten kehittämishankkeiden tuen enimmäismäärä 200 000 euroa on alhainen.

4 § Tuen enimmäismäärästä poikkeaminen muissa kuin yleishyödyllisissä investointihankkeissa

Vaikka pykälää onkin avattu perusteluissa hyvin, on se asetustekstinä aika sekava, tukiprosentteja on useita ja tulkintoja tulee paljon. Yhteistyön palkitseminen korkeammalla tuen määrällä koetaan kuitenkin hyvänä asiana. Jos pykälää ei avata tarkemmin asetuksessa, se tulee tehdä hakuohjeessa tai viimeistään viranomaiselle annetussa ohjeessa. Asia on parempi linjata selkeästi etukäteen, jotta yhdenmukaisuus voidaan varmistaa.

6 § Hyväksyttävät kustannukset

Pykälän toisen momentin voisi korvata tekstillä: "kirjanpito on järjestettävä osaksi tuensaajan kirjanpitolain (1336/1997) mukaista kirjanpitoa siten, että tuettavan toimenpiteen kirjanpito voidaan tunnistaa ja erottaa muusta kirjanpidosta (esim. luomalla hankkeelle projektinumero tai kustannuspaikka). Kirjanpito ja siihen liittyvä aineisto on säilytettävä edellä mainittujen säädösten mukaisesti, kuitenkin vähintään vuoden xxx loppuun saakka. Jos tuensaaja ei ole kirjanpitovelvollinen, tuettavaa toimintaa koskeva kirjanpito on järjestettävä noudattaen kirjanpitolakia." Eli selvä linja, jos haet tukea, hakijalla tulee kulut olla osana kirjanpitoa. Kaikki kalastustoimintaa harjoittavat eivät ole välttämättä kirjanpitovelvollisia mutta sitä voitaisiin pitää tuen myöntämisen edellytyksenä. Tämä voisi myös ohjata tuen kohdistumista sellaisille toimijoille, joiden toiminta on ammattimaisempaa.

7§ Palkkakustannukset

Pykälässä vaaditaan palkkakustannuksien tukikelpoisuuden edellytyksenä kirjallista tehtävänkuvausta. Ehdotamme, että tekijän asema hankkeessa riittää (esim. projektipäällikkö), sillä kaikissa organisaatioissa ei välttämättä käytetä kirjallisia tehtävänkuvauksia.

Toisen momentin sairausloma ajan ja perhevapaan ajalta maksetut palkat voivat muodostua ongelmallisiksi, jos ne ovat tukikelpoisia myös silloin kun kyseisen henkilön tilalle palkataan täksi ajaksi uusi henkilö.

8§ Käytettyinä hankitut koneet ja laitteet

Käyvän arvon ja jäljellä olevan käyttöiän määrittäminen voi käytännössä osoittautua vaikeaksi tai jopa mahdottomaksi.

Lisäksi käytettyjen koneiden ja laitteiden hankinnassa tulee huomioida riski yli 100 % tuesta esimerkiksi tilanteessa, jossa kyseiselle laitteelle on myönnetty tukea aikaisemmin.

9§ Osamaksu

Pykälän tulkinta on haasteellista. Tarkoitetaanko kohdissa 1 ja 2 sitä, että omistusoikeus ei ole siirtynyt ja kohdassa 3, että omistusoikeus on siirtynyt? Tähän tarvitaan selvennystä, koska kaikki kohdat eivät voi olla yhtä aikaa voimassa. Voidaanko siis tukea sellaista laitetta, jonka omistusoikeus ei ole siirtynyt tuen saajalla vaiko sellaisia, joissa omistusoikeus siirtyy?

11§ Vastikkeetta tehdyn työn arvo ja enimmäismäärä

Vastikkeetta tehty työ ja sen arvo on ongelmallinen asia kauttaaltaan. Vastikkeetta tehtyjen tuntien määrän arvioiminen vaikeaa. Itse tehtynä tuntimäärät voivat lisääntyä huomattavasti verrattuna alan ammattilaiseen. Ehdotamme myös, että hallintoviranomainen asettaa enimmäismäärän (esim. 20 %) omantyyntöön osuudeksi. Muutoin pykälän teksti ei vastaa sen otsikko-tekstiin.

Lisäksi pykälä ei tue ulkopuolisia yrityksiä ja palveluntarjoajia, kun näiden käyttämisen sijaan annetaan hakijan itse tehdä työtä, joka voitaisiin ostaa myös ulkopuolelta. Näin vastikkeetta tehty työ ei lisää työllisyyttä.

Vastikkeettoman työn termi on myös varsin haasteellinen tulkittava, sillä se tarkoittaa, että työn tekijälle ei makseta palkkaa yrityksestä, joka voisi käytännössä toteutua vain henkilöyhtiöissä.

15§ Muiden kustannusten kuin välittömien henkilöstökustannusten kiinteämääräinen rahoitus kehittämishankkeissa

Pykälä mahdollistaa enintään 40 % kiinteämääräisen rahoituksen, jolla katetaan hankkeen muut tukikelpoiset kustannukset kuin välittömät henkilökustannukset. Tämä rahoitus lasetaan kuitenkin välittömistä henkilökustannuksista, joka voi isoissa, palkkakuluihin painottuvissa, kehittämishankkeissa paisuttaa tätä kiinteämääräistä rahoitusta kohtuuttomasti.

Yksikönpäällikkö Okku Kalliokoski

Johtava kalatalousasiantuntija Tuomas Oikari